

lack of legal pathways for regular migration, pushing them into irregular and often dangerous journeys. Strengthening international cooperation and upholding the principles of human rights and refugee protection are essential for addressing these challenges and ensuring the safety and dignity of migrants.

The successful integration of migrants into host communities is crucial for promoting social cohesion and cultural diversity. However, achieving meaningful integration requires addressing social and cultural barriers, combating discrimination and xenophobia, and providing access to education, healthcare, and employment opportunities for migrants. Fostering inclusive societies where migrants are valued and respected contributes to the overall well-being and prosperity of communities.

In conclusion, migration poses numerous challenges in the present time, stemming from economic disparities, political instability, climate change, legal complexities, and social integration issues. Addressing these challenges requires a multi-dimensional approach that recognizes the interconnectedness of migration with broader issues such as development, security, and human rights. By adopting inclusive and rights-based policies, promoting international cooperation, and addressing the root causes of migration, societies can harness the potential benefits of migration while mitigating its negative impacts on individuals and communities.

1. About migration and human rights. *United Nations*. URL : <https://www.ohchr.org/en/migration/about-migration-and-human-rights>.

2. Refugees, asylum seekers and migrants. *Amnesty International*. URL : <https://www.amnesty.org/en/what-we-do/refugees-asylum-seekers-and-migrants/#:~:text=The%20Universal%20Declaration%20of%20Human,where%20they%20risk%2>.

3. Today's Armed Conflicts. *GENEVA ACADEMY*. URL : <https://geneva-academy.ch/galleries/today-s-armed-conflicts>.

УДК 323:327

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/308-310

Богдан КИРИЛЕНКО

аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О. І. Процевського Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Стан і тенденції міжнародної безпеки є одним із основних факторів, що обумовлюють формування національної безпеки України [1, с. 286–287].

Треба підкреслити, що головне завдання у сфері міжнародної безпеки в сучасних умовах полягає у створенні дієвих механізмів спільної боротьби із міжнародними загрозами.

Проблема міжнародної безпеки протягом багатьох років була об'єктом інтересу з боку багатьох політиків і науковців. Серед вітчизняних учених, які провели широкий спектр досліджень у військово-політичній сфері, щодо створення структур регіональної і глобальної безпеки, виділяється видатний вчений та колишній Секретар Ради національної безпеки України академік В. Горбулін [2; 3; 4].

24.02.2022 російські війська варварські вторглися на територію України. Назавжди в нашої пам'яті залишаться звірства росіян у Бучі, Гостомелі, Ірпені та інших населених пунктах України. За час війни, яка продовжується за незалежність нашої держави, героїчно загинуло багато наших військових та цивільних осіб, зруйновані міста, населені пункти, підприємства та інші об'єкти цивільної інфраструктури.

Це вторгнення росії стало проявом величезної небезпеки, яка зруйнувала мир в Україні та в цілому на європейському просторі, що безпосередньо негативно вплинуло на систему безпеки, яка будувалась на континенті протягом багатьох десятиків років, включно з

міжнародними зобов'язаннями, узгодженими за минулі 30 років. Росія свідомо обрала шлях збройного конфлікту, агресії, послідовно та рішуче заперечуючи верховенство міжнародного права над національним. Тому впевнено можна стверджувати, що міжнародна система безпеки вичерпала себе та потребує кардинального вдосконалення задля врегулювання не лише широкомасштабної військової агресії на території України, але і світового порядку в цілому.

Вочевидь, нині прогресивне людство стоїть перед міжнародними загрозами нового типу, які демонструють неефективність наявної системи військової колективної безпеки. У сьогоденних умовах національну безпеку вже недостатньо визначати як здатність держави захистити себе від зовнішніх джерел загрози власному існуванню. Формування, а відтак і забезпечення національної безпеки залежить не лише від внутрішніх факторів. Національна безпека діалектично пов'язана з міжнародною безпекою для підтримання та зміцнення загального миру. В межах правового поля є потреба в конструктивному відповідальному діалозі між суб'єктами міжнародного права, що обумовлює правовий зв'язок державних органів з відповідними міжнародними інститутами, оскільки правова, демократична держава має негайно реагувати на міжнародні загрози у сфері її національної життєдіяльності.

Як відомо, неодноразово в історії були спроби створення системи колективної безпеки. Перша із них пов'язана з появою Ліги Націй, яка протягом двох десятиліть намагалася вберегти світ від нових воєн, але не зуміла. Після Другої світової війни в 1945 р. була утворена Організація Об'єднаних Націй, для того щоб запобігти повторенню жахів світових воєн. Сьогодні вже є чітке усвідомлення того, що в Організації Об'єднаних Націй, окрім того, що там розповідають про свою занепокоєність, насправді немає політичної волі й економічного інтересу робити те, що прописано у Статуті тієї ж Організації Об'єднаних Націй. Вона немає ані прописаних процедур, які мають негайно застосовуватися, ані дієвих механізмів реалізації, і це проблема не тільки Організації Об'єднаних Націй, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, а й багатьох інших міжнародних інституцій [5, с. 80–81].

Вважаємо, що жодна міжнародна структура, включаючи Організацію Об'єднаних Націй і Організацію з безпеки і співробітництва в Європі, більше не здатна повною мірою попереджувати та зупиняти збройні конфлікти на планеті, а міжнародна система безпеки виявилася неспроможною виконати поставлені перед нею завдання.

Викликає велике здивування, що Росія чомусь досі перебуває у Раді Організації Об'єднаних Націй з прав людини. Її необхідно виключити звідти. Приміром для цього є історія. Так, наприклад, у 1939 році Союз Радянських Соціалістичних Республік виключили з Ліги Націй за напад на Фінляндію.

Вочевидь, що нині сукупність проблемних питань забезпечення безпеки людства потребує негайного вирішення. Крім війни в Україні, зараз маємо також військовий конфлікт між Ізраїлем та Палестиною, який на цей час є невирішеним та створює велику кількість людських жертв та руйнування територій. Слід підкреслити, що Ізраїль на цей час має двосторонній договір зі Сполученими Штатами Америки в безпековій сфері, який не дозволяє з різних причин врегулювати цей конфлікт. Також велике занепокоєння в світі сьогодні викликають напади хуситів на міжнародні торговельні кораблі в акваторії Червоного моря.

Рішучою відповіддю на існуючі загрози міжнародній безпеці має бути цілеспрямована спільна діяльність міжнародних безпекових структур, країн і народів із усунення явищ, тенденцій і чинників, що унеможливають чи ускладнюють або можуть унеможливити чи ускладнити реалізацію національних інтересів та збереження національних цінностей, а також здатних деформувати соціальне та природне середовище до стану, несумісного з життям. Держави, дбаючи про національну, а відтак і про міжнародну безпеку, мають неухильно дотримуватись вимог міжнародного права, особливо міжнародних принципів з питань заборони, обмеження та знищення окремих зразків засобів масового ураження.

Отже, слід звернути прискіпливу увагу на потребу осмислення тих проявів глобалізації, що радикально змінюють безпекову теорію та практику. Зокрема, принципово нового значення набувають основоположні ідеї безпекового мислення – національні цінності, національні інтереси, державний суверенітет, безпекові системи та інститути, безпекові гарантії тощо.

Велику занепокоєність викликає можливість застосування зброї масового ураження міжнародними терористичними організаціями, однією з яких доцільно визнати на міжнародному рівні і Росію.

Звертаємо увагу на те, що весь цивілізований світ має системно працювати над створенням нової архітектури безпеки та посиленням міжнародного гуманітарного права для захисту демократії від міждержавного терору. Вбачаємо, що для подальшого безпекового статусу України необхідним є взаємозв'язок вступу до Європейського Союзу і Організації Північноатлантичного договору, оскільки ці дві міжнародні організації взаємно доповнюють одна одну. Сьогодні очевидно, що Україна відіграє важливу роль у формуванні майбутнього безпекового ладу у світі. Україна набуває навичок та досвіду у військовій сфері, якими може поділитися з іншими суб'єктами міжнародного права. Також вважаємо, що роль Організації Північноатлантичного договору для євроатлантичної та в цілому міжнародної безпеки залишається ключовою, а Україна довела, що може бути надійним союзником Альянсу [6, с. 426–427].

Слід підкреслити, що співробітництво України з Організацією Північноатлантичного договору триває під час війни України з росією. Країни НАТО постачають певні види озброєння для захисту Україною свого державного суверенітету, беруть активну участь у підготовці наших військових в питанні володіння сучасними видами озброєння.

Як висновки треба підкреслити, що агресивна війна росії проти України наглядно показала всьому цивілізованому світу, що в сучасних умовах велика держава, яка має ядерну, радіологічну та хімічну зброю, здатна на розв'язування агресивної війни, насильство, можливість застосування всіх видів зброї, в тому числі ядерної, проти іншої країни.

Крім того, вважаємо неприпустимим, коли країна, яка розв'язує агресивну війну, водночас є постійним членом Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй і володіє правом вето, яке дозволяє постійним членам Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй відкидати проєкт будь-яких змістовних резолюцій Організації Об'єднаних Націй.

Ці міжнародні загрози перетинають національні кордони, вони взаємопов'язані і повинні усуватися на всіх рівнях: міжнародному, міжнародно-регіональному та національному. Зусилля будь-якої держави щодо забезпечення одноосібної безпеки з питань протидії цим загрозам приречені, оскільки лише колективні зусилля усіх учасників міжнародного політичного процесу здатні нейтралізувати їх. Саме тому зараз, як ніколи раніше, у світі зростає визнання необхідності в розширеній концепції міжнародної безпеки та змістовно-функціональному реформуванні міжнародних безпекових структур.

1. Ліпкан В. А., Антипенко В. Ф., Акулов С. О. та ін. Міжнародне право : підруч. / заг. ред. В. А. Ліпкана. Київ : КНТ, 2009. 752 с.

2. Горбулін В. П. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки : монографія. Київ : Логос, 2011. 416 с.

3. Горбулін В. П. Як перемогти росію у війні майбутнього. Київ : Видавництво «Брайт Букс», 2021. 248 с.

4. Горбулін В. П., Бадрак В. В. Над прірвою. 200 днів російської війни. Київ : Видавництво «Брайт Букс», 2022. 280 с.

5. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій : навч. посібник. Умань : ПП Жовтий О.О., 2011. 226 с.

6. Кінаш Н. Б. Міжнародна безпека як умова плюралістичної демократії. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. : у 2 т. (м. Одеса, 17 черв. 2022 р.)*. Одеса, 2022. Т. 1. С. 425–427.